

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 8.10.2019.
COM(2019) 463 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE VIJEĆU

Izvješće o gospodarskom i društvenom stanju Goza (Malta) iz 2019.

IZVJEŠĆE O GOSPODARSKOM I DRUŠTVENOM STANJU GOZA (MALTA) IZ 2019.

Ne dovođeći u pitanje postojeće pregovore o višegodišnjem finansijskom okviru za razdoblje 2021.–2027. te u skladu s Deklaracijom 36 o otočnoj regiji Gozo, koja je priložena Ugovoru o pristupanju Malte, Vlada Malte u veljači 2019. zatražila je od Komisije da podnese izvješće Vijeću o gospodarskom i društvenom stanju Goza, a osobito o razlikama u razinama socijalnog i gospodarskog razvoja između Goza i Malte te da predloži odgovarajuće mјere kako bi se omogućila daljnja integracija Goza na unutarnjem tržištu.

U ovom se izvješću procjenjuju stanje razvoja Goza i kretanja nejednakosti u Malti. U njemu se daje procjena tako što se preispituju nedavna kretanja u nekoliko dimenzija i pokazatelja relevantnih za razvoj Goza, tj. u demografiji i na tržištu rada, u strukturi gospodarstva i gospodarskom rastu, zemljopisu i pristupačnosti. Dokument sadržava i usporedbu Goza s ostatkom Malte i s drugim europskim regijama. Naposljetku, analizira se kako se kohezijskom politikom odgovara na razvojne potrebe Goza.

U izvješću se upotrebljavaju regionalni statistički podaci koje su pripremili Eurostat i Statistički ured Malte.

1. ANALIZA GOSPODARSKOG I DRUŠTVENOG STANJA NA GOZU

1.1. Zemljopis i upotreba zemljišta

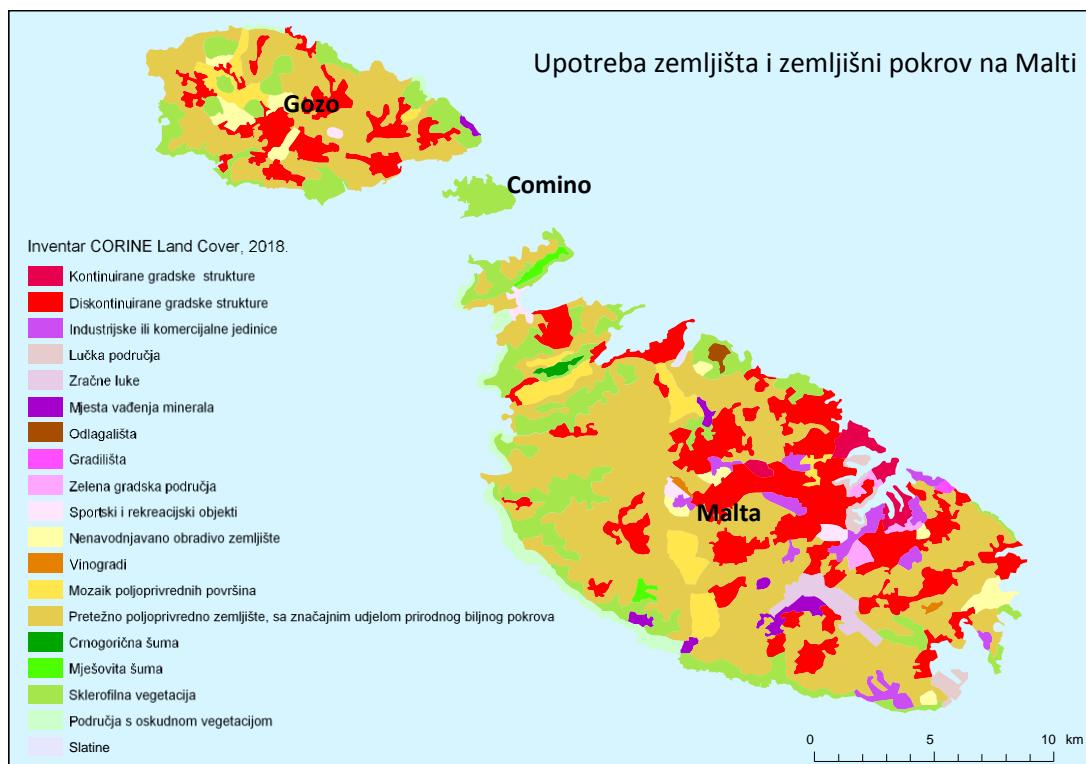
Gozo je drugi najvažniji otok u malteškom arhipelagu s obzirom na površinu i stanovništvo. Nalazi se pet kilometara sjeverozapadno od otoka Malte. Otok Comino nalazi se između Malte i Goza, udaljen je manje od jednog kilometra od Goza i gotovo je nenaseljen¹. Kad je riječ o upotrebni zemljišta i zemljišnom pokrovu², gradske strukture čine 21 % područja Goza i Comina, dok poljoprivredna zemljišta, prirodna područja i šume čine 77,5 % površine. U usporedbi s tim, na glavnom otoku, Malti, nešto se više površine upotrebljava za gradske potrebe (23 %) te za industrijske, komercijalne i prijevozne jedinice (5,7 %) nego za poljoprivredu, prirodna područja i šume (66,7 %). Upotreba zemljišta odražava veću gustoću naseljenosti i viši stupanj industrijalizacije na Malti nego na Gozu te važnu ulogu poljoprivrede u gospodarstvu Goza.

Kad je riječ o statističkoj klasifikaciji kao regije, Malta je zemlja, regija na razinama NUTS 1 i NUTS 2. Na razini NUTS 3 podijeljena je na dvije regije: otok Maltu te otoke Gozo i Comino.

¹ Pri upućivanju na regiju na razini NUTS 3 u izvješću se upotrebljava izraz „Gozo i Comino”, ali budući da je Comino većinom nenaseljen u izvješću se za opis statističkih kretanja upućuje na Gozo.

² Podaci su preuzeti iz inventara CORINE Land Cover 2018. Zbrojem se ne dobiva vrijednost od 100 % jer se ne razmatraju neke preostale kategorije kao što su odlagališta, gradilišta itd.

Karta 1. Upotreba zemljišta i zemljišni pokrov na Malti, Gozu i Cominu

Izvor: projekt CORINE Land Cover 2018.

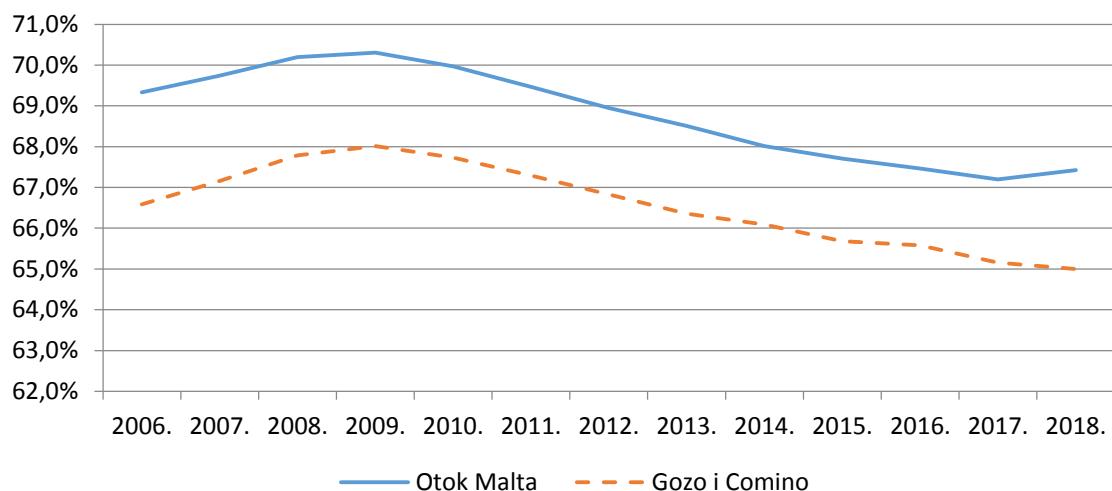
1.2. Stanovništvo

U siječnju 2018. Gozo je imao 32 723 stanovnika, što čini približno 6,9 % malteškog stanovništva. Gustoća naseljenosti Goza 2018. iznosila je 474,5 stanovnika po km^2 , što je otprilike jedna četvrtina gustoće naseljenosti otoka Malte (1 793,8 stanovnika po km^2 iste godine). Približno 21 % stanovništva živi u Victoriji (poznatoj i kao Rabat), najvećem gradu na otoku Gozo.

U smislu apsolutne vrijednosti stanovništvo Goza povećalo se u razdoblju od 2006. do 2018. za približno 1 700 stanovnika. U relativnom smislu stanovništvo Goza povećavalo se prosječnom godišnjom stopom od 0,4 % u razdoblju od 2006. do 2018., u usporedbi sa stopom rasta od 1,4 % (koja je dovela do povećanja od 69 000 stanovnika) za stanovništvo otoka Malte u istom razdoblju, čemu je pogodovalo i znatno povećanje migracije od 2012.. Razlika u rastu dovela je do smanjenja udjela malteškog stanovništva koje živi na Gozu sa 7,7 % u 2006. na 6,9 % u 2018.

Jedan od čimbenika koji je doveo do takvog kretanja jest starenje stanovništva. Udio stanovništva u dobi od 65 godina i više koje živi na Gozu povećao se u razdoblju od 2006. do 2018. za osam postotnih bodova, u usporedbi s povećanjem od dva postotna boda za otok Maltu. Iako obje regije pokazuju znatan trend starenja, udio radno sposobnog stanovništva (u dobi od 15 godina do 64 godine) općenito je dva postotna boda viši na otoku Malti od istog udjela na otoku Gozo.

Grafikon 1. Kretanje udjela radno sposobnog stanovništva (u dobi od 15 godina do 64 godine) u ukupnom stanovništvu regija Malte, Goza i Comina, 2006.–2018.

Izvor: Eurostat

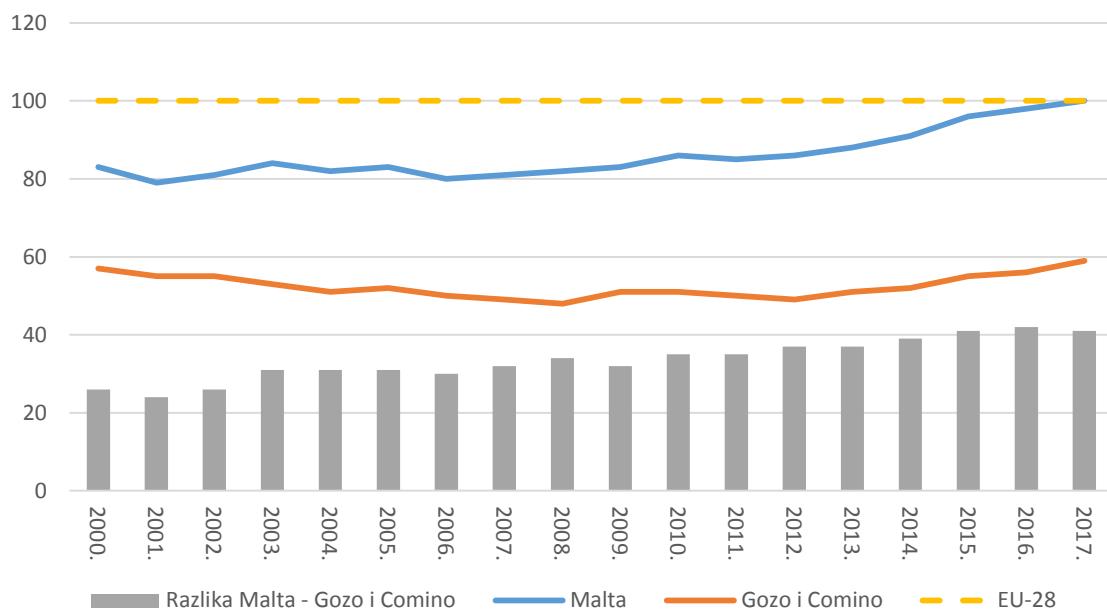
1.3. Gospodarski razvoj

BDP po stanovniku, prema standardu kupovne moći, 2017. iznosio je 60 % prosjeka zemalja EU-28, što je znatno niže od razine na Malti, koja je približno na razini prosjeka zemalja EU-28. Od 2000. do 2011. BDP po stanovniku za otok Maltu ostao je ispod prosjeka EU-a. Razlika se počela smanjivati 2012. U usporedbi s tim, BDP po stanovniku na Gozu smanjivao se u odnosu na prosjek EU-a u razdoblju od 2000. do 2007. Taj se silazni trend zaustavio 2008. Regija se počela približavati prosjeku EU-a 2013., iako sporije od glavnog otoka.

Razlika u relativnom gospodarskom razvoju između dva otoka povećala se u razdoblju od 2000. do 2017. s 26 postotnih bodova na 41 postotni bod. Međutim, napominje se da relativna blizina dvaju otoka omogućuje radnicima da putuju na posao na otok Maltu iako žive na Gozu. Štoviše, više od 20 % radnika s boravištem na Gozu radi na Malti. BDP-om po stanovniku mjere se gospodarske djelatnosti iz perspektive proizvodnje i ne uzima se u obzir prihod kućanstva. Stoga BDP po stanovniku podcjenjuje stvarni gospodarski prosperitet stanovnika Goza.

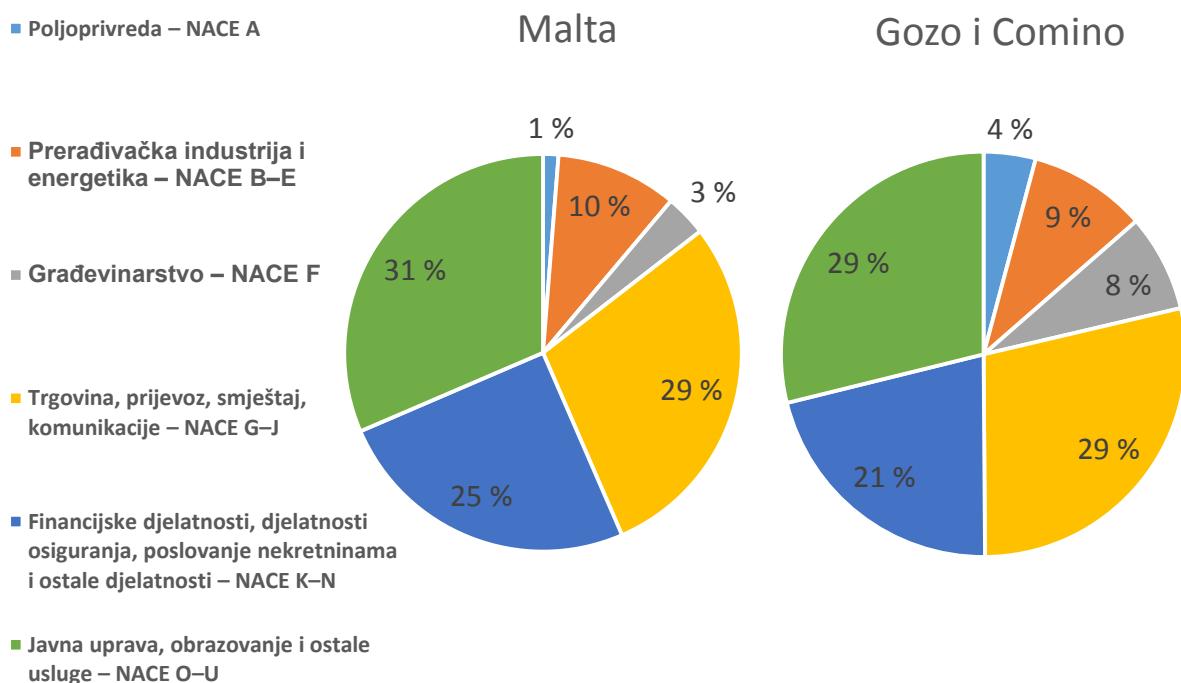
Kad je riječ o sektorskom sastavu bruto dodane vrijednosti u dvjema regijama, gospodarstvo Goza općenito se više od otoka Malte oslanja na sektore poljoprivrede i ribarstva (+3 postotna boda) te građevinarstva (+5 postotnih bodova), a manje na finansijske djelatnosti, djelatnosti osiguranja, poslovanje nekretninama i ostale usluge (-4 postotna boda).

Grafikon 2. Kretanje BDP-a po stanovniku u standardu kupovne moći u regijama Malte, Goza i Comina, 2000.–2017. (EU-28 = 100)

Izvor: Eurostat

Grafikon 3. Sastav bruto dodane vrijednosti u 2016. u regijama Malte, Goza i Comina

Izvor: Eurostat

1.4. Tržište rada

Kretanje zaposlenosti na Malti i Gozu bilo je slično u razdoblju od 2015. do 2017., uz godišnje stope rasta od 5 % do 6 %, pri čemu je na Gozu od 2016. do 2017. zabilježeno nešto veće povećanje zaposlenosti u usporedbi s Maltom. Na oba se otoka stopa zaposlenosti u istom razdoblju povećala, pri čemu je Gozo u usporedbi s Maltom pokazao brži rast (godišnja povećanja od približno +4 postotna boda) u razdoblju od 2015. do 2017. Stopa zaposlenosti na Gozu (74 %) bila je 2017. veća nego na Malti (72 %).

Mala udaljenost između dva otoka i učestalost trajektnih linija omogućuju putovanje na posao s Goza na Maltu: usporedbom broja zaposlenih prema boravištu s brojem zaposlenih prema mjestu rada može se zaključiti da više od 3 500 stanovnika Goza zapravo radi na Malti, što čini približno 22 % radnika s boravištem na Gozu.

Tablica 1. Zaposlenost prema boravištu i prema mjestu rada u Malti, Gozu i Cominu te stopa zaposlenosti

Zaposlenost prema boravištu	2015.	2016.	2017.	Rast 2015./2016.	Rast 2016./2017.
Malta	194 329	205 002	216 492	5,5 %	5,6 %
Gozo i Comino	13 901	14 678	15 677	5,6 %	6,8 %
Zaposlenost prema mjestu rada	2015.	2016.	2017.	Rast 2015./2016.	Rast 2016./2017.
Malta	197 403	208 423	219 998	5,6 %	5,6 %
Gozo i Comino	10 827	11 257	12 171	4,0 %	8,1 %

Razlika (osobe koje putuju na posao)	3 074	3 421	3 506
--------------------------------------	-------	-------	-------

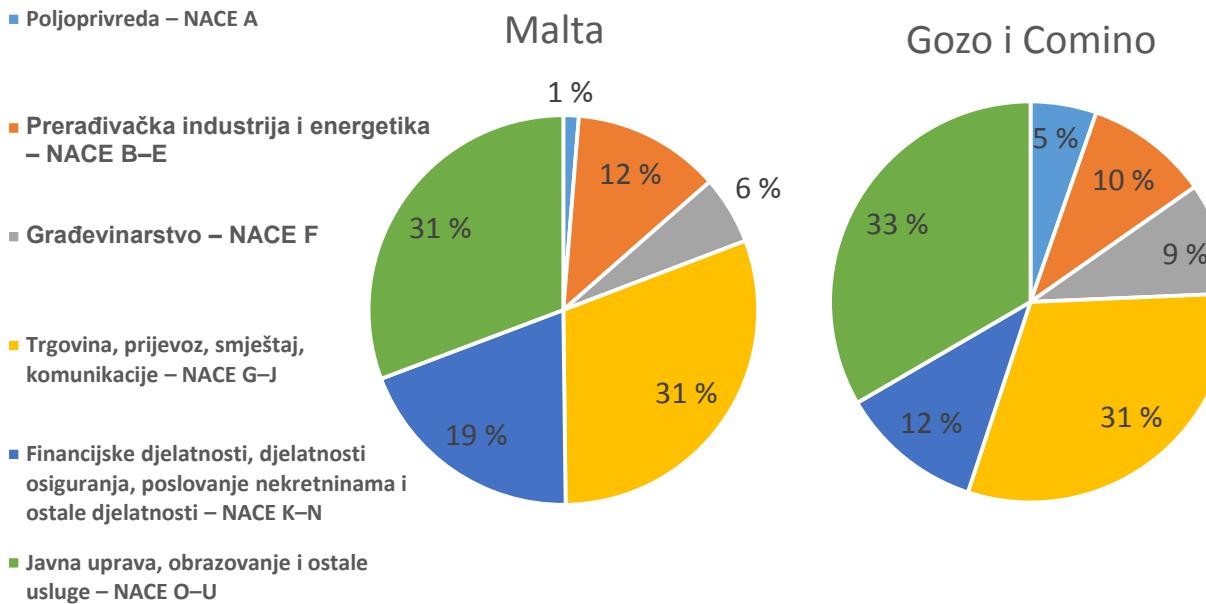
Stopa zaposlenosti	2015.	2016.	2017.
Malta	69 %	71 %	72 %
Gozo i Comino	66 %	70 %	74 %

Stopa zaposlenosti izračunana je upotrebom broja stanovnika u dobi od 15 godina do 64 godine kao nazivnika.

Izvor: Državni statistički ured, Malta i Eurostat.

Struktura radne snage na dvama otocima vrlo je slična sastavu bruto dodane vrijednosti: udio ljudi zaposlenih u poljoprivredi i ribarstvu na Gozu za četiri je postotna boda veći nego na Malti, a u građevinarstvu za tri postotna boda, dok je udio ljudi zaposlenih u financijskim djelatnostima, djelatnostima osiguranja, poslovanju nekretninama i drugim uslugama za sedam postotnih bodova manji nego na Malti.

Grafikon 4. Struktura zaposlenosti u 2016. u regijama Malte, Goza i Comina

Izvor: Eurostat

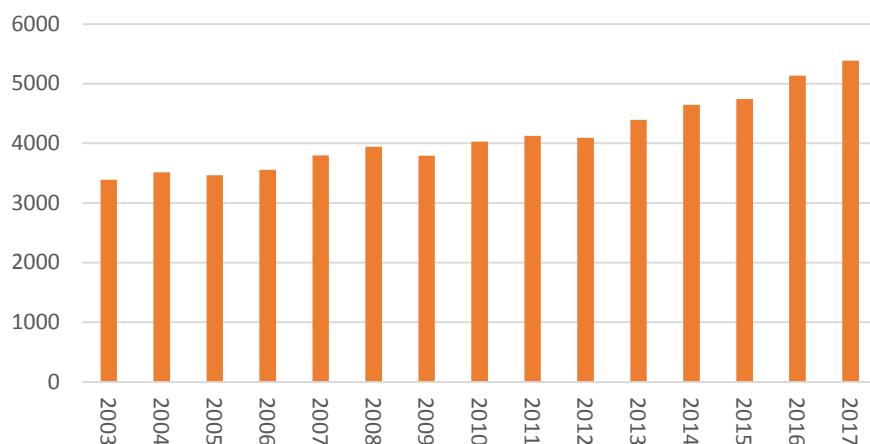
1.5. Pristupačnost i turizam

Gozo je od glavnog otoka udaljen 5,3 km. Vrijeme putovanja trajektom između dva otoka iznosi približno 30 minuta u dobrom vremenskim uvjetima. Kako je prethodno navedeno, mnogi zaposlenici putuju s Goza na glavni otok Maltu, osobito u glavni grad, zahvaljujući učestalim morskim linijama između dva otoka.

Broj putnika u pomorskom prijevozu između luke Ċirkewwa na Malti i luke Mgarr na Gozu povećao se za gotovo 60 % od 2003. do 2017. i za gotovo 34 % od 2010. do 2017. To odgovara prosječnom godišnjem povećanju broja putnika u pomorskom prijevozu između dviju luka od 3,4 %, a zamjetnije povećanje zabilježeno je u razdoblju od 2013. do 2017., uz godišnju stopu rasta od gotovo 6 %.

Gozo nije domaćin samo osobama koje putuju na posao, on je privlačan i turistima. Slično kao na Malti, na Gozu je zabilježeno uzlazno kretanje broja turista u razdoblju od 2012. do 2017., iako u nešto manjoj mjeri (+33 % u usporedbi s +36 %). Broj turista koji su posjetili Gozo i Comino te su tamo boravili barem jednu noć svakako je manji od broja turista koji su posjetili otok Maltu. Međutim, 2017. taj je broj i dalje bio gotovo tri puta veći od broja stanovnika Goza. Kad je riječ o ponudi, broj kreveta na Gozu povećavao se brže nego na Malti, s 1 756 na 2 165 jedinica od 2012. do 2017. (+23 %), u usporedbi s približno 40 000 jedinica na Malti (+7 %). Međutim, trajanje boravka obično je kraće: turisti na Malti ostaju prosječno pet noći, a na Gozu i Cominu tri noći.

Grafikon 5. Kretanje broja putnika između morskih luka Ćirkewwa i Mgarr (u tisućama)

Izvor: Eurostat

Tablica 2. Broj gostiju i broj kreveta na Malti i Gozu

Broj gostiju	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Povećanje 2012./2017.	Prosječni godišnji rast
Malta	1 274 123	1 377 594	1 464 903	1 499 117	1 532 666	1 731 687	36 %	6,3 %
Gozo i Comino	73 585	83 051	86 644	86 951	86 866	97 781	33 %	5,9 %
Broj kreveta	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Povećanje 2012./2017.	Prosječni godišnji rast
Malta	38 187	40 895	39 473	40 217	39 163	40 762	7 %	1,3 %
Gozo i Comino	1 756	1 800	1 855	1 948	2 074	2 165	23 %	4,3 %

Izvor: Državni statistički ured, Malta.

1.6. Usporedba s drugim europskim otocima

U usporedbi s drugim otočnim regijama slične veličine (u smislu stanovništva) BDP po stanovniku u standardu kupovne moći na Gozu i Cominu općenito je 2016. bio manji nego na drugim otocima, uz iznimku grčkih otočnih regija Lezbos, Limnos, Ikarija, Samos i Hij. Međutim, Gozo i Comino jedna je od tek nekoliko otočnih regija u kojima se BDP po stanovniku povećao, osobito u razdoblju nakon finansijske krize (2009.–2016.).

Tablica 3. Kretanje BDP-a po stanovniku u standardu kupovne moći u odabranim otočnim regijama (EU-28 = 100)

Zemlja EU-a	Regija na razini NUTS 3	2002.	2009.	2016.	Godišnja stopa rasta 2002.–2016.	Godišnja stopa rasta 2009.–2016.
DK	Bornholm	88	87	89	0,1 %	0,3 %
ES	Fuerteventura	132	88	85	-3,1 %	-0,5 %
ES	Menorca	103	85	75	-2,2 %	-1,8 %
ES	El Hierro	72	87	65	-0,7 %	-4,1 %
ES	La Gomera	85	87	70	-1,4 %	-3,1 %
ES	La Palma	66	80	68	0,2 %	-2,3 %
FI	Åland	151	144	129	-1,1 %	-1,6 %
EL	Hij	66	73	50	-2,0 %	-5,3 %
EL	Zakintos	104	104	75	-2,3 %	-4,6 %
EL	Ikarija, Samos	65	79	51	-1,7 %	-6,1 %
EL	Itaka, Kefalonija	89	94	60	-2,8 %	-6,2 %
EL	Lezbos, Limnos	64	74	51	-1,6 %	-5,2 %
MT	Gozo i Comino	55	51	56	0,1 %	1,3 %
SE	Gotlands län	98	93	92	-0,5 %	-0,2 %
UK	Vanjski Hebridi	88	88	76	-1,0 %	-2,1 %
UK	Shetlandske otoci	135	127	133	-0,1 %	0,7 %
UK	Orkneyske otoci	95	95	95	0,0 %	0,0 %

Izvor: Eurostat

1.7. Unutarnje razlike

Za potrebe ovog izvješća, regionalne razlike unutar regija na razini NUTS 2 mjere se s pomoću BDP-a po stanovniku na razini NUTS 3. U slučaju Malte, otoci Malta te Gozo i Comino dvije su regije na razini NUTS 3 koje čine jednu regiju na razini NUTS 2, a ona se podudara i sa zemljom.

Očito je da se unutarnje razlike ne mogu procijeniti za regije na razini NUTS 2 bez potpodjele na razini NUTS 3. Osim toga, mjere regionalnih razlika obično su osjetljive na broj područja na razini NUTS 3 unutar svake regije na razini NUTS 2.

Zato se u ovom izvješću upotrebljavaju četiri mjere unutarnjih razlika, pri čemu se razmatraju tri različite skupine regija na razini NUTS 2: 1) sve regije na razini NUTS 2 u EU-u; 2) tranzicijske regije na razini NUTS 2 (u kojima je BDP po stanovniku od 75 % do 90 % prosjeka EU-a); 3) regije na razini NUTS 2 s glavnim gradom, isključujući regije u kojima nema daljnje potpodjele na područja na razini NUTS 3.

Upotrebljavala su se sljedeća četiri pokazatelja:

- **koeficijent varijacije:** omjer između standardnog odstupanja svih regija na razini NUTS 3 i prosječnog BDP-a po stanovniku na razini NUTS 2. Od sve četiri mjere, ovaj pokazatelj najmanje ovisi o broju regija na razini NUTS 3 unutar regije na razini NUTS 2 koja se razmatra,

- **Ginijev indeks:** indeks u rasponu od 0 do 1, u kojem 0 odgovara stanju savršene jednakosti u svim regijama na razini NUTS 3, a 1 stanju u kojem je cjelokupan BDP koncentriran u jednoj regiji na razini NUTS 3,
- **indeks Theil:** indeks kojim se smanjenjem unutarnjih razlika dobivaju vrijednosti koje su bliže nuli,
- **omjer min./maks.:** jednostavan omjer između BDP-a po stanovniku u regiji na razini NUTS 3 s najmanjom vrijednosti i u regiji na razini NUTS 3 s najvećom vrijednosti, unutar iste regije na razini NUTS 2. Od sve četiri mjere ovaj je pokazatelj najosjetljiviji na broj regija na razini NUTS 3 unutar svakog područja na razini NUTS 2.

Vodeća mjesta na ljestvici odgovaraju regijama s niskim razinama unutarnjih razlika: poredak se računa rastućim redoslijedom za koeficijent varijacije, Ginijev indeks i indeks Theil te silaznim redoslijedom za omjer min./maks.

Rezultati za Maltu prikazani su u tablici 4.

U poretku **237 regija na razini NUTS 2** koje su podijeljene na područja na razini NUTS 3, primjenom indeksa Theil i koeficijenta varijacije, za Maltu se dobivaju približno slični rezultati (99. mjesto i 86. mjesto od njih 237). Čini se da Ginijev indeks podcjenjuje gospodarske razlike unutar Malte (33. mjesto od njih 237), dok ih omjer min./maks. precjenjuje (164. mjesto od njih 237).

Poredak **46 tranzicijskih regija na razini NUTS 2** daje nešto jasniju sliku. Primjenom indeksa Theil i koeficijenta varijacije za Maltu se opet dobiva vrlo sličan poredak (26. mjesto i 24. mjesto od njih 46), primjenom Ginijeva indeksa Malta se nalazi na 11. mjestu, dok se primjenom omjera min./maks. ona nalazi na 39. mjestu.

Naposljetku, Malta je i **regija glavnog grada**, pa se prema trećem odabiru regija Maltu rangira u odnosu na ostalih 15 regija glavnih gradova u Europi koje obuhvaćaju više od jedne regije na razini NUTS 3. Malta se nalazi na prvom mjestu prema koeficijentu varijacije, Ginijevu indeksu i indeksu Theil te na drugom mjestu prema omjeru min./maks., što znači da u pogledu unutarnjih razlika općenito ostvaruje bolje rezultate od svih ostalih regija glavnih gradova u EU-u.

Tablica 4. Komparativna analiza regionalnih razlika s obzirom na BDP po stanovniku u 2016. za Maltu, na temelju četiriju različitih pokazatelja i odabira triju različitih poredaka

Vrijednosti četiriju pokazatelja za mjerjenje regionalnih nejednakosti – Malta			
Koeficijent varijacije	Ginijev indeks	Indeks Theil	Omjer min./maks.
0,11	0,03	0,01	0,57

Poredak Malte u odnosu na sve regije na razini NUTS 2 u EU-u koje obuhvaćaju više od jedne regije na razini NUTS 3 (237 regija)			
Koeficijent varijacije	Ginijev indeks	Indeks Theil	Omjer min./maks.
86	33	99	164

Poredak Malte u odnosu na sve tranzicijske regije na razini NUTS 2 u EU-u koje obuhvaćaju više od jedne regije na razini NUTS 3 (46 regija)			
Koeficijent varijacije	Ginijev indeks	Indeks Theil	Omjer min./maks.
24	11	26	39

Poredak Malte u odnosu na sve regije glavnih gradova na razini NUTS 2 u EU-u koje obuhvaćaju više od jedne regije na razini NUTS 3 (15 regija)*			
Koeficijent varijacije	Ginijev indeks	Indeks Theil	Omjer min./maks.
1	1	1	2

* Regije glavnih gradova za sljedeće zemlje: BG, DK, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, MT, NL, PL, RO, SI i UK.

Izvor: izračun GU-a REGIO na temelju podataka Eurostata.

2. PROVEDBA KOHEZIJSKE POLITIKE NA GOZU

Od ukupnih sredstava dostupnih iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda i Kohezijskog fonda, na teritorijalna ulaganja na Gozu usmjereni je 11 % proračuna u programskom razdoblju 2007.–2013. i 10 % u programskom razdoblju 2014.–2020. To je nešto više od udjela stanovnika Goza (približno 7 %), a glavni je cilj smanjiti razlike u usporedbi s Maltom, kako je navedeno u Poglavlju 1.

Glavna područja ulaganja u razdoblju 2007.–2013. bila su ulaganje u konkurentnost i kvalitetu života te osnaživanje ljudi za više radnih mjesta i bolju kvalitetu života, u što je ukupno uloženo 107,3 milijuna EUR. Do 1. svibnja 2019. isplaćeno je 95,6 milijuna EUR za razdoblje 2014.–2020.

Intervencije na Gozu obuhvaćaju velik raspon područja, a znatna su sredstva uložena u, na primjer, cestovnu i prometnu infrastrukturu te infrastrukturu za vodu i obnovljivu

energiju, postrojenja za gospodarenje otpadom i obnovu povijesnih mjesta, osobito „Cittadelle”, čemu je dodijeljeno 12 milijuna EUR sredstava EU-a. Gozo je iskoristio i sredstva Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo kojima se podupire sektor ribarstva za modernizaciju objekata za ribare koji se nalaze u ribarskim lukama Mgarr i Xlendi i uvođenje novih povezanih sadržaja.

U okviru 79 projekata ukupne vrijednosti 12,4 milijuna EUR i Europski socijalni fond pružio je potporu povećanju sudjelovanja u kvalitetnom obrazovanju i ospozobljavanju prilagođenom tržištu rada, profesionalnom usmjeravanju, poboljšanju zapošljivosti i prilagodljivosti radne snage te socijalnom uključivanju skupina koje su u nepovoljnem položaju.

U sljedećem programskom razdoblju (2021.–2027.) ukupni doprinos EU-a iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda plus i Kohezijskog fonda za cijeli malteški arhipelag³ iznosi 672,8 milijuna EUR, što je smanjenje od 5 % u usporedbi sa 708 milijuna EUR za razdoblje 2014.–2020. To odražava uspješan proces sustizanja prosjeka EU-a u posljednjih nekoliko godina. Rasprave o prioritetima za ulaganje za programe u programskom razdoblju 2021.–2027. temeljit će se na Izvješću po zemljama za Maltu iz 2019.⁴ od 27. veljače 2019. i Preporukama za pojedine zemlje koje je Vijeće donijelo 9. srpnja 2019. Time se ne donose preuranjene odluke o važnom pitanju udjela sredstava koja će se dodijeliti za Gozo/Comino.

3. ZAKLJUČCI

Statistička analiza u ovom izvješću pokazuje da su se razlike u BDP-u po stanovniku između Goza i glavnog otoka Malte s vremenom blago povećale. To se kretanje može objasniti različitim elementima. Važna je činjenica da je gospodarstvo Malte više usmjereni na usluge, dok se Gozo više oslanja na poljoprivredu, ribarstvo i građevinarske djelatnosti. S takvom različitom gospodarskom usmjerenosću gospodarski rast Malte nadmašio je rast Goza.

Posljednjih je godina Gozo uspio sustići prosjek EU-a brže od drugih otočnih regija u EU-u. To je možda posljedica učinaka prelijevanja zbog blizine glavnog otoka Malte, osobito zbog putovanja na posao i porasta turizma u toj regiji.

Pri usporedbi gospodarskog stanja Malte s drugim tranzicijskim regijama u EU-u, unutarnje razlike prosječne su.

Osim toga, treba imati na umu da se primjenom BDP-a po stanovniku kao pokazatelja podcjenjuje stvarni gospodarski prosperitet stanovnika Goza s obzirom na to da znatan udio radnika putuje na posao na otok Maltu.

Ostvaren je napredak s obzirom na pristupačnost, što je pogodovalo i turizmu i radnicima s Goza koji putuju na posao na Maltu. Kohezijska politika tom je uspjehu pridonijela znatnim ulaganjima u prometnu infrastrukturu za cestovni i pomorski prijevoz, u energetska postrojenja i zdravstvene ustanove te potporom za obnovu kulturne baštine.

³ Prilog XXIII. Komisijinu Prijedlogu uredbe – COM(2018) 375 final.

⁴ SWD(2019) 1017 final.

U okviru pripreme sporazuma o partnerstvu i operativnih programa za razdoblje 2021.–2027. malteška se tijela poziva da i na nacionalnoj razini i na razini Goza razmotre potrebna ulaganja i moguće strukturne mjere za smanjenje razlike u BDP-u po stanovniku. Daljnji uspjeh Goza u sustizanju prosjeka ovisit će o tome uzimaju li se u obzir posebnosti Goza, uključujući brzo starenje stanovništva.